

വര: വി.എസ്. ശുരീഷൻ

സെപ്റ്റംബർ 12,13,14 തീയതികളിൽ എറിണാകുളത്ത് വച്ച് നടക്കുന്ന ആദ്യോള നികേഴ്പകരുടെ സംഗമമായ എമർജിംഗ് കേരള സംഗമം മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന ഉയർന്നൊഴുന്നേൻക്കുന്ന കേരളം ആശാവഹനം ആശങ്കാവഹനം? ഇന്തോ കേരളത്തിന് അനുയോജ്യമായ വികസന മാതൃക എന്ന് ഹരിതപാചക്ഷത്ത് നിന്ന് അനൈച്ചിക്കുന്നു കേരളിയം വാർത്താശ്രൂംവല

എമർജിംഗ് കേരളയിൽ മുങ്ങിത്താഴുന്ന ഹരിതക്കേരളം

എത്ര ശ്വാസം മുടിയിട്ടും, എത്രയോ പരിക്കുകളേറ്റിട്ടും ഉണ്ണാത്ത മുറിവുകൾക്ക് മേൽ വീണ്ടും ‘വികസന’ തിരിക്ക് മുർച്ചുയെറിയ വാർത്തയലെ ആഴ്ചനിരക്കാനൊരുജുകയാണ് എമർജിംഗ് കേരളം. ലോലവും സക്കിർണ്ണകളുള്ളതുമായ കേരളത്തിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക സന്തുലിതാവസ്ഥയും സമാനത കളിപ്പാത്ത സവിശേഷ സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങളും പരിശീലനക്കാത്ത ഏകപക്ഷിയതയാണ് വികസനത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയമന്ന് ഭരണകൂടം ഇതിനകം തീരുമാനിച്ചുപ്പെട്ടുകൂട്ടുകയും പ്രായോഗികമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആ സമീപനത്തിന്റെ ഒരു നവ-പരിഷക്ത രൂപം മാത്രമാണ് എമർജിംഗ് കേരളം. ജനിക്കുന്നതിനു മുൻപേ അതിന്റെ ജനങ്ങളുമുണ്ട് കൂടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കടലോരം മുതൽ കോട്ടാംകാട് വരെ കൂട്ടുമാക്കാനുള്ള രൂപരേഖകൾ സർക്കാർ പയയുകളിൽ ഭദ്രമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇനി വേണ്ടത് എല്ലാ ആർഡാങ്ങളുമുള്ള ഒരു ചടങ്ങ് മാത്രം. വരുന്ന സെപ്റ്റംബർ 12,13,14 തീയതികളിൽ എറ്റവും അനുയോജ്യമായ കൊച്ചിയിലെ ലെ മെറിയിയൻ ഹോട്ടലിൽ വച്ച് ആ ചടങ്ങ് ‘എമർജിംഗ് കേരള 2012’ എന്ന പേരിൽ ആവേശപൂർവ്വം നടക്കുകയാണ്.

നികേഴ്പകരോടുള്ള രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വങ്ങളുടെ ഉദാരത പ്രകടപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു വേദികൂടിയായി മാറുന്നു എമർജിംഗ് കേരളം. നികേഴ്പകർക്ക് ‘തകസ്സ്’ മുണ്ടാക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ കേരളത്തിൽ നിരവധി യുണ്ട്. അവർക്ക് അഭ്യരാത്രു ബുധവിലുടനാക്കാത്ത വിധം നയപരമായി കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുക എന്നതും എമർജിംഗ് കേരളയുടെ ലക്ഷ്യമാണ്. നിയമതക്കൂൺങ്ങളാണും കൂടാതെ നികേഴ്പം വേഗത്തിലാക്കുന്ന തിനുള്ള എക്ജാലക്ട് സ്റ്റിയിൻസ് സംവിധാനം കേരളത്തിന്റെ മാത്രം സവിശേഷതയായി, നികേഴ്പ

കരെ ആകർഷിക്കും വിധം തയ്യാറാക്കിയ എമർജിംഗ് കേരള വൈബ്സെസ്റ്റിൽ ഇക്കാര്യം എടുത്ത് പഠിന്നുണ്ട്. (ജനകീയ പ്രതിഷേധ അഞ്ചെടു നിശ്ചവ്വിമാക്കാൻ ഏകജാലക അനുമതി നല്കി ആയുധമാണെന്ന് അനുവദങ്ങളുടെ പിൻബലത്തിൽ സർക്കാറിന് നന്നായിരിയാം).

ഡോപ്പതിപക്ഷ കക്ഷികൾ ഭിന്നതയില്ലാതെ സീക്രിക്കറ്റ് വിദേശമലയാളികളായ ‘പത്രശ്രീ’ വ്യവസായികളാണ് എമർജിംഗ് കേരളയുടെ ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ വിമതസരങ്ങൾ അവരുടെ ഭാഗത്ത് നിന്നും തുലോം തുച്ഛം. ആർക്കാൻ പിന്നെ എമർജിംഗ് കേരളയോട് ഇതു വിരോധം വരെണ്ണവികസനത്തിനേക്കാൾ ദുരിതാഭ്യന്തരാഭ്യന്തരം കുടിയെഴുപ്പികളിലേറ്റും പാരിസ്ഥിതിക അസന്നാലിതാവസ്ഥയുടെയും ഇരകളായിത്തീർന്നവർ, ഇത്തരം ഏകപക്ഷിയും വികസന അശാസ്ത്രയെന്ന് തിരിച്ചിയുന്ന, പൊതുവിഭവങ്ങൾ വിറ്റുതുല്യത്കാണ് അനുവദിക്കാതെ സാമൂഹിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ എമർജിംഗ് കേരളയുടെ തിരെ ശബ്ദമുഖ്യമായി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കാരണം ജീവിതം തന്നെ വിട്ടുകാടുത്ത് അവരുയർത്തിയ സമരങ്ങൾ ചെറുത്ത് തോൽപ്പിച്ചു, പ്രതിരോധിച്ചു പല പദ്ധതികൾ സമാനരൂപത്തിലേം പ്രയോഗാവാങ്ങളുടെയേ എമർജിംഗ് കേരളയോട് വീണ്ടും അവതരിക്കുകയാണ്.

എമർജിംഗ് അപകടങ്ങൾ

കോടികൾ മുതൽമുടക്കുള്ള 170ൽ അധികം പദ്ധതികളാണ് പ്രൈവറ്റ് പ്ലാറ്റ്‌ഫോർമ്മീസ്(പി.പി.പി)ലുടെ ഈ ചെറിയ കേരളത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ എമർജിംഗ് കേരള ശമിക്കുന്നത്. പദ്ധതികൾ വേണ്ടി ഭൂമി കണ്ടെത്തുന്നതും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും കൂടാതും പതിവുപോലെ സർക്കാർ തന്നെയാണ്. സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പേരിലും പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെങ്കിലും അവ

രുടെ പക്കാളിത്തം നാമമാത്രം. പദ്ധതികളിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെയും നിർമ്മാണ - മേൽനോട്ട് ചുമതല ഇൻകെക്ലി (ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ കേരള ലിമിറ്റഡ്) നാണ് എന്നതാണ് മറ്റാരു സക്കീരിണ്ടത്. 74 ശതമാനം സർക്കാർ ഓഫീസുമുള്ള ഇൻകെക്ലി പ്രൈവറ്റ് പ്ലാറ്റ്‌ഫോർമ്മീസ് പാർട്ട്‌സർവീസ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി തുടങ്ങിയ സംരംഭങ്ങൾ. ടി. ബാലകൃഷ്ണൻ എഎ.എ.എസ് ആണ് തലപ്പുത്ത്. കഴിഞ്ഞ സർക്കാർ

ഒന്നു കാലത്ത് കൊക്കേക്കാളെയെ നൃഥയീകരിച്ചതക്കമുള്ള കാര്യങ്ങളിലുടെ സന്നം പക്ഷമെന്താണ് വെളിപ്പേടുത്തിയ ഇങ്ങനെത്തിന്റെ വികസനസക്കൽപ്പം എന്നതാകുമെന്ന് ഇപ്പോൾ വ്യക്തമാണ്. കൂഷിഭൂമികളിലും ജനവാസക്രേണ്ടേലിലും സംരക്ഷിത വനങ്ങളിലും പരിസ്ഥിതി ദ്വാരാവാഞ്ചിലുമാണ് പദ്ധതികളിലും വരുന്നതെന്ന് രൂപരേഖകളിൽ നിന്നും വ്യക്തം. അതിനെല്ലാം തടസ്സമാകുന്ന നേരവെയൽ നിർത്തടക്കിയവും ഉപരിഷ്കാരണ നിയമവും സർക്കാർ ഇതിനകം അടിമരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മറ്റാരു തടസ്സമായേക്കാവുന്ന മാധ്യമായി കമ്മറ്റി പശ്ചിം ഐപ്പോർട്ട് അംഗീകരിക്കാനിവില്ലെന്ന് മുവുക്ക് തന്നെ നേരിട്ടുപാരിഞ്ഞിട്ടുമെങ്കിൽ. അതിവേഗ കോറിഡോറുകളും, ബി.എ.ടി പാതകളും, സൈപ്പൈറിനും, എയർസ്ട്രീപ്പും, റിസോർട്ടുകളും, ആരോഗ്യനഗരവും, ഐ.ടി പാർക്കുകളും പ്രോട്ടോക്കൾക്കിൽ ഹിന്ദു, ഗ്രാസ്പവർപ്പുര്ണാം, ഹൈഡ്രാബാദ്, പെരുമ്പാടം, പോകുമ്പോൾ ആരെല്ലാം നിശ്ചിരംഘകപ്പുടാൻ പോകുന്നത്, എന്തെല്ലാം അതാരുമാക്കപ്പെടുന്നത്? അതോ ഇവയെല്ലാം നമ്മുടെ ഭാവിസ്ഥപക്ഷങ്ങൾ? എമർജിംഗ് കേരളത്തെക്കുറിച്ച് പ്രതികരണങ്ങൾ തിരയുകയാണ് കേരളയിൽ...

മെഗാ പദ്ധതികൾക്ക് ഇവിടെ ഇടമില്ല

ഡോ. വി.എസ്. വിജയൻ

(ധന്യക്കാർ, സ്ഥാപിതാവലി പ്രസാദാചാരം)

കേരളത്തിന് ഒക്കും അനുയോജ്യമല്ലാത്ത മെഗാ പദ്ധതികളിൽ വരാൻ പോകുന്നത്. പരിസ്ഥിതികൾ വലിയ നാശമുണ്ടാക്കാതെ ഇതു പദ്ധതികളാണും ധാന്യർത്ഥ്യമാക്കാൻ കഴിയില്ല. നിർത്തടക്കം നിയമവും തോട്ടുമുഖ്യമായാണ് അംഗീകാരം ചെയ്യുന്നതും ഭേദഗതിയുമുള്ളം ഇന്ത്യൻ പദ്ധതിലെത്തിലാണ് വായിക്കേണ്ടത്. എമർജിംഗ് കേരളയോട് വരുന്ന ബഹുഭൂരിപക്ഷം പദ്ധതികളും ടുറിസ്റ്റിലാണ് കണ്ണുവയ്ക്കുന്നതെന്നതും ശ്രദ്ധിക്കണം. അംഗീകാരം ശതമാനം ഭൂമി വളർക്കുവെള്ളു എന്ന് കേൾക്കുവോൾ തോന്നും. എന്നാൽ എല്ലാ തോട്ടങ്ങളും ആ രീതിയിൽ ഭൂമി മാറ്റുകയാണെങ്കിൽ 9100 ഏക്കരുണ്ടാകും. അതൊരു വാലിയ സംഖ്യയാണ്. നിരപ്പായ സമലതയ്ക്കും കെട്ടിടം പണിയുന്നതുപോലെ

യുള്ള നാശമല്ല അവിടെ സംഭവിക്കുന്നത്. തോട്ടങ്ങൾ ഏറെയും പദ്ധതിമാലട്ടരേതാക്ക ചേരുന്നുള്ള മലകളിലാണുള്ളത്. വലിയ രീതിയിൽ മല്ലിട്ടിച്ചാൽ മാത്രമെ അവിടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ കഴിയുകയെല്ലാം. പല തോട്ടങ്ങളിലേക്കുമുള്ള വഴി വനത്തിനുള്ളിലും തുടങ്ങിയാണെന്നും അംഗീകാരം ചെയ്യുന്നതും ആവശ്യമായി ബാധിക്കും. നാശം ഈ അംഗീകാരം ശതമാനത്തിൽ മാത്രം ഒരുപാടി പോലും അംഗീകാരം ചെയ്യുന്നതും അവർക്ക് ഇളവുകൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതിലാണ് സർക്കാർ താത്പര്യം കാണിക്കുന്നത്.

2005 വരെ നികത്തങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായി

അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ടാണ് നിർത്തപ്പെടുവാൻ അടക്കിപ്പിലൂടെയും പരിസ്ഥിതി പരിഗണിക്കാതെ ഒരു വികസന പദ്ധതിക്കും കേരളത്തിൽ ഇന്ത്യൻ സാധ്യതയില്ല.

എക്ജാലക്ട്രിക്കൽ സംവിധാനം വഴി കേരളത്തിൽ വേഗത്തിൽ അനുമതി ലഭിക്കും എന്നതാണ് ഒരു നേട്ടമായി സർക്കാർ എടുത്ത് പറയുന്നത്. എക്ജാലക്ട്രിക്കൽ സ്റ്റീയറിൽ എല്ലാ വകുപ്പുകളുമുണ്ടാക്കിലും വ്യവസായ വകുപ്പിന് പ്രബലമായ അധികാരമുള്ള സംവിധാനമാണ്. ശക്തമായ എതിർപ്പിണായാൽ മുത്തേമ വിനാക്കരമായ ഒരു പദ്ധതിക്ക് അനുമതി നിഷേധിക്കപ്പെട്ടുകയുള്ളൂ. വളരെക്കാർ വരുന്നിരുന്ന ശോഭ ഹൈക്കോട്ട് സിറ്റിക്ക് അനുമതി കൊടുക്കുന്ന തിനായി ചേർന്ന എക്ജാലക്ട്രിക്കൽ കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിൽ താനും പങ്കെടുത്തിരുന്നു. പ്രോജക്ട് എന്നായിരുന്നു എന്ന തിന് ഒരു പേജ് പ്രോഫൈലാസൽ മാത്രമാണ് അവർക്കുണ്ടായിരുന്നത്. താൻ സ്ഥലം സന്ദർശിച്ചതാണ്. പരിസ്ഥിതി ലോല

പ്രവേശമായ വളരെക്കാർ പരിസ്ഥിതി ആലൂത പഠനം നടത്താതെ ഒരു പദ്ധതിയും അനുവദിക്കാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ എക്ജാലക്കത്തിലൂടെ പദ്ധതി എങ്ങനെയും നടപ്പിലെക്കാം തിരുന്നു വ്യവസായ വകുപ്പിൽ നിന്നും. പക്ഷെ ഞാൻ ശക്തമായ എതിർപ്പിണായിട്ടും പദ്ധതി യാമാർത്ത്യമാകുമായിരുന്നു. അനന്തര വ്യവസായ വകുപ്പ് സെക്രട്ടി ടി. ബാബക്കുപ്പണനാണ് ഇത്തരം പദ്ധതികൾക്കും വേണ്ടി ചുക്കാൻ പിടിച്ചത്. ആ ബാലകുപ്പണൻ തന്നെയാണ് എമർജിംഗ് കേരളയിലും നിർണ്ണായക രോളിലുള്ളത് എന്നതാണ് പ്രശ്നം. എമർജിംഗ് കേരളയ്ക്ക് ബദ്ധായി ഫരിത വികസന മാതൃക മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്നതിനായി ഒരു ആലോചന തന്നേർ നടത്തുന്നുണ്ട്. അത് സർക്കാരിന് മുന്നിൽ വയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.

പക്കാളിത്ത വികസനം അടക്കിപ്പെടുന്നു

ആർ. ശ്രീധർ

(ജി.എം വീരുഡ കാമ്പയിൻ പ്രവർത്തകൻ)

ഒസലറ്റ് വാലിക്ക് ശേഷം കേരളത്തിൽ ഉയർന്നുവന്ന വ്യക്തമായ പാരിസ്ഥിതിക അവബോധമുള്ള ഒരു തലമുറ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോയ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും അടക്കിപ്പിലൂടെ പരിപാടികളാണ് എമർജിംഗ് കേരള മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്നത്. വളരെ ലോലമായ പരിസ്ഥിതിയുള്ള കേരളത്തിന് താങ്ങാൻ കഴിയാതെ പദ്ധതികളാണ് എന്ന പ്രശ്നം പ്രധാനമാണ്. എന്നാൽ ഉന്നയിക്കുന്ന മുഖ്യവിഷയം മറ്റൊന്നാണ്. ഇന്ത്യൻ രണ്ടായാടനയുടെ 73-ാം ഭേദഗതി പ്രകാരം നിലവിൽ വന്ന പഞ്ചായത്തീരാജ് സംവിധാനത്തെയും അത് മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന പ്രാദേശികതല വികസന മാതൃകക്കെല്ലാം തകർക്കുന്ന നയമാണ് എമർജിംഗ് കേരളയുടെത്. തദ്ദേശസ്വാധീനം സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴിയുള്ള വികേ്യനികൃത വികസന മാതൃകകളിലും നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ ചുണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിലും കേരളത്തിൽ ജനകിയാസൃത്തണ പദ്ധതി യാമാർത്ത്യമായ ശേഷം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും സാമൂഹിക നിരത്യും ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നിരവധി പ്രവർത്തനങ്ങൾ പദ്ധതി പഞ്ചായത്തീരം വഴി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി നടത്തിയ ശ്രീൻ കേരള എക്സ്പ്രസ് പോലെയുള്ള പരിപാടികളിൽ നമ്മൾ കണ്ടതാണ്. കാർഷിക റാജത്തിലും മുഹമ്മദിലാറ റാജത്തുമാണ് നേട്ടങ്ങളേറേയും. പ്രാദേശിക തൊഴിൽ മേഖലകളിൽ കൂടും അധികാരിക്കുന്നതിനും മാറ്റിയിരുന്നു. എന്നതല്ലോ വിമർശനങ്ങളും ബന്ധങ്ങളിലും കുടുംബശ്ശരീരങ്ങൾ പല പ്രവർത്തനങ്ങളും മാതൃകാപരമായിരുന്നു. ഏതാണ്ട് ഒരു ലക്ഷം എക്കരിൽ അവർ ഇന്ന് കൂഷി നടത്തുന്നുണ്ട്. ഇവർത്ത് അധികവും ബി.പി.എൽ കുടുംബങ്ങളാണ്. തൊഴിൽരഹപിതരരായ ലക്ഷണങ്ങൾഡിനാളുകൾക്ക് അഭ്യന്തരിയിൽ മാറ്റി 47,000 കുടുംബങ്ങൾ സംബന്ധം കേരളത്തിലുണ്ട്. ഈ രീതിയിൽ മികച്ച ഒരു വികസന മാതൃക മുന്നോട്ട് വച്ച് സംരംഭങ്ങളെയെല്ലാം അവർ

ഓച്ചുക്കാണ്ടാണ് എമർജിംഗ് കേരള വരുന്നത്.

എമർജിംഗ് കേരളയിലുള്ളതെല്ലാം കേന്ദ്രകൃത പദ്ധതികളാണ്. പ്രാദേശിക ജനവിദാശങ്ങൾക്കു തദ്ദേശസ്വാധീനം സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു അവിടെ റോബ്രോനുമില്ല. വ്യാവസായിക കോറിയോറുകളായി കേരളത്തെ തിരിച്ചിട്ട് വൻ നിക്ഷേപങ്ങൾക്കു കൊണ്ടുവരാനാണ് സർക്കാർ പദ്ധതിയിടുന്നത്. കേന്ദ്രീകൃതമായ വലിയ വ്യവസായങ്ങൾ എന്ന സക്കൽപ്പം തന്നെ ഇന്ന് പല രാജ്യങ്ങളും തള്ളിക്കളുണ്ടെങ്കിലും കയാം. വികേ്യനികൃതമായ പക്കാളിത്ത വികസനത്തിനാണ് ഇന്ന് കൂടുതൽ സ്വീകാര്യത ലഭിക്കുന്നത്. പക്ഷെ കേരള സർക്കാരിന് ഇപ്പോഴും താത്പര്യം മുകളിൽ നിന്നും കോടികൾ താഴേക്ക് ദശുക്കുന്ന പദ്ധതികളാണ്. രാജീവ്ഗാന്ധിയുടെ വികേ്യനികൃത ആസൂത്രണമല്ല. ഉമ്മൻചാണ്ടിയുടെ ഇടിച്ചു നിരത്തൽ തൃത്യങ്ങളാണ് തങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ഫിനാൻസ് കോൺഗ്രസ്സുകാർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വികസന തർക്കങ്ങളുടെ പേരിൽ പദ്ധതിയുടുകളും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും മുഖ്യമാവും വാദിച്ച കേസുകളിൽ മിക്കതും രണ്ടായാടനയുടെ 73-ാം ഭേദഗതി വ്യാവാരം നിച്ച് കോടികൾ പദ്ധതിയുടുകൾക്ക് അനുകൂലമായി നിന്നും പ്ലാച്ചിമടയുടെ കേസിലെക്കും നമ്മൾ കണ്ടതാണ്. രണ്ടായാടനയും അധികാരിക്കുന്നതുമായി കൂടിയാണ് ഇപ്പോഴും പദ്ധതിയുടുകൾക്കും തെളിവുകളാണ് ആ കോടതി ഉത്തരവുകൾ. അതുരം നിയമസഭയുടെക്കുളമ്പാണ് അതുരം നിയമസഭയുടെയും അടക്കിപ്പിലും കുടുംബശ്ശരീരങ്ങൾ പല ലക്ഷ്യങ്ങളും എമർജിംഗ് കേരളയ്ക്കുണ്ട്.

നിക്ഷേപകരുടെ മാപിയിൽ സഭാവമാണ് മറ്റാരു പ്രശ്നം. എമർജിംഗ് കേരളയിലും ഏറെയിലും വരാനിക്കുമെന്നു പെപറ്റ് പാർട്ടികൾ ചിപ്പുകൾ ശർപ്പ - കേരള സഹകരണത്തോടു യുള്ളവയാണ്. അവരുടെ പദ്ധതികൾ പലതും സുതാര്യമണ്ണം ആരഞ്ഞുള്ള ഏയർപ്പ്ലൈറ്റിക്കും കാര്യത്തിൽ കണ്ടതുപോലെയും ഏജൻസികളാണ് ഏജൻസികളാണ് പല നിക്ഷേപകരും.

നീർത്തടങ്ങളിലുടെ നാളേയിലേക്ക്

ഡോ. എ. ലത
(പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തക)

ഒഹറെക്ക് വികസന സമീപനും മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന എമർജിംഗ് കേരളയുടെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യം നാട്ടിൽ നില നിൽക്കുന്ന നിയമങ്ങളാനും ബാധകമല്ലാത്ത രീതിയിൽ നിക്ഷേപകൾക്ക് സൗകര്യമാരുകുകു എന്നതാണ്. വർഷങ്ങൾ നീം ശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായാണ് വിഭവചുംശണം തടയുന്നതും പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നതുമായ പല നിയമങ്ങളും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട്. എന്നാൽ ആ നിയമങ്ങളുടെയൊന്നും പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കാത്ത രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വങ്ങൾ പഴുതുകൾക്ക് കണ്ണണ്ടാനാണ് ഇപ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. പശ്ചിമാലുട വിദ്യർഘ സമിതി റിപ്പോർട്ട് (ശാഖഗിൽ കമ്മിറ്റി) പോലും തള്ളിക്കളും അവർ പറയുന്നത് നിയമങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാണ്. ശാഖഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്

ഒത്തെത്തോടെ പഠായത്ത് മേഞ്ഞോടും നൽകി പ്രാഞ്ചിക ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള വൈദ്യതി ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് ചെറുകിട ജലവൈദ്യത പദ്ധതികൾ വളരെ അനുഭാവജൂമാണ്. അധികം വേണ്ടിവരുന്ന വൈദ്യതി മാത്രം ശ്രിയൽ നിന്നും എടുത്താൽ മതി. അപ്പോൾ പദ്ധതി സാമ്പത്തികമായി ലാക്കരമായി മാറും. ഉൾജജ്പതിസന്ധി ജനപകാളിത്തെത്തോടെ പരിശീലനാനും കഴിയും.

കറ്റ് എങ്ങനെ ഉണ്ടാക്കാം എന്നതിലും പുശ്രിലെ നീരാഴുക്ക് എങ്ങനെ നിലനിർത്താം എന്ന തിരുക്കുറിച്ചാണ് നാം ഗൗരവമായി ചിന്തിക്കേണ്ടി യിരിക്കുന്നത്. മശവൈള്ളത്തിന് ഭൂമിയിലേക്കിണങ്ങാൻ കഴിയാതെയായിരിക്കുന്നു. വന്നവും ഏകവിളന്തോടുള്ള ടൂറിസം രക്കയേറുമെങ്കും അശാസ്ത്രിയമായ റോഡ് നിർമ്മാണവും എല്ലാം വെള്ളത്തിരുള്ള ഗതി മാറ്റിക്കുന്നു. ഭൂവിനിയോഗത്തിൽ വന്നിക്കുന്ന ഈ ഗുരുതരമായ മാറ്റമാണ് പുശ്രിലേക്കുള്ള നീരാഴുക്ക് കുറിച്ചതും ശുശ്രാജലക്ഷാമത്തിന് കാരണമായതും. ഭൂവിനിയോഗം കുറിച്ചുകൂടി കാരുക്കഷമമായി നിർവ്വഹിച്ച വെള്ളത്തിന് ഭൂമിയിലേക്കിണങ്ങിപ്പോകാനുള്ള വഴി തുറന്നു കൊടുക്കുന്ന നീർത്തടവികസന പദ്ധതികളാണ് ഇന്ന് കേരളത്തിരുള്ള അവധി.

ശാഖഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് യാമാർത്ത്യമാക്കുകയാണ് എന്നതാണ് നിലവിലെ പ്രതിസന്ധികളെല്ലാം മറിക്കുക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം. പുതിയ നിയമങ്ങളാനും അത് കൊണ്ടുവരുന്നില്ല. നിലവിലുള്ള പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമങ്ങൾ കൂട്ടുമായി പാലിക്കപ്പെടുന്നതിനുള്ള ഒരു സംവിധാനം നിർമ്മിക്കുകയാണ്. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് നമുക്ക് ശക്തമായ നിയമങ്ങളാണ്. നാഷണൽ ശീറ്റ് ട്രിബൂൺലിരുള്ള രൂപീകരണത്തിന് ശേഷം അവയെല്ലാം കുറച്ചുകൂടി ശക്തമായിട്ടുണ്ട്. ശാഖഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് നടപ്പിലാക്കുകയാണെങ്കിൽ അവയുടെ ശക്തി കുറച്ചുകൂടി കൂടും. അതുകൊണ്ടെന്നെ, എമർജിംഗ് കേരളയെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ മുന്നിൽ ഏറ്റവും കരുത്തുറ്റ ശാഖഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് യാമാർത്ത്യമാക്കാൻ ശ്രമിക്കുക എന്നതാണ്.

യാമാർത്ത്യമാവുകയാണെങ്കിൽ എമർജിംഗ് കേരളയിൽ പറയുന്ന ഈ ടൂറിസം പദ്ധതികളാനും ഇവിടെ നടക്കില്ല. റിപ്പോർട്ട് നിലവിൽ വന്നാൽ പശ്ചിമാലുട മലനിരകളോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രവേശങ്ങളെല്ലാം എക്കോഉളജിക്കലി സെൻസറിൽ സോണ് - 1 റെ വരും. അതോടെ വിനാക്കരമായ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം അവിടെ തടയപ്പെടും. ടൂറിസം ലോബിക്കൾക്ക് താൽപര്യമുള്ള മേഖലയും ഇതാണ്. നിയന്ത്രണവും വികസനവും ഏറ്റവും മാത്രമെ ഈ സോണിൽ മുന്നോട്ട് പോകും. എന്നാൽ നിയന്ത്രണ ഏന്ന് പറയുന്നതിനോട് ടൂറിസം ലോബിക്കൾക്ക് ഒരു താൽപര്യമില്ല.

ചെറുകിട ജലാവാസ പദ്ധതികളാണ് എമർജിംഗ് കേരളയിലും ഉള്ളവയും ഉള്ളാം റംഗത്ത് വരുന്ന പ്രധാന നിക്ഷേപം. പുശ്രിലും ഏറ്റവും ഓർമ്മീയിലെ സ്റ്റേമീസൈക്കൾക്ക് ചെറുകിട ജലവൈദ്യത പദ്ധതികൾക്ക് സാധ്യതയുള്ളത്. എന്നാൽ ഏറ്റവും ഓർമ്മീയിലെ നീരാഴുക്ക് വൃഷ്ടിപ്രവേശനത്തിന്റെ ആരോഗ്യത്തിനുസരിച്ചാണ് എപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നത്. നമ്മുടെ മികച്ച പുശ്രിലേയും വേനൽക്കാലത്തെ ഇപ്പോൾ

കോടികൾ മാലിന്യപ്രശ്നത്തിന് പരിഹാരമല്ല

എം.എസ്.കെ. നായർ

(വിജയവിദ്യാബന്ധം, മാലിന്യസംസ്കരണം)

കൊല്ലിൻ ആദ്യം തീരുമാനിച്ചിട്ട് പിന്നീട് കാരണം കണ്ണു പിടിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള പരിപാടിയാണ് എമർജിംഗ് കേരളം. മാലിന്യസംസ്കരണത്തിനുള്ള കേന്ദ്രീകൃത പദ്ധതികൾക്ക് അംഗീകാരം നേടിയെടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യവും എമർജിംഗ് കേരളത്തിനുംകൊണ്ട്. കേരളത്തിന് ഇന്ത്യ കേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യസംസ്കരണ പദ്ധതികൾ മതി എന്ന് സർക്കാർ നേരത്തെ തീരു മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതും മാതൃകകൾ തേടി രൂപൊട്ടി വിദേശ യാത്രകൾ ഇപ്പോൾതന്നെ നടന്നുകഴിഞ്ഞു. കേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യസംസ്കരണ പദ്ധതികളെല്ലാം അഭ്യേഷണ പരാജയമാണെന്ന് വിജ്ഞപ്പിക്കിയാലും ലാലറും തെളിയിക്കിപറിസുമെല്ലാം തെളി തിച്ചിട്ടും അവിടങ്ങളിലെല്ലാമുയർന്ന ജനകീയപ്രതിരോധ

ഹരിതംഗി എവിടെ?

അങ്ങളെ കണംബേണ്ണു നടപ്പിലുണ്ട് വീണ്ടും കോടികൾ മുടക്കി കേന്ദ്രീകൃത പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കാനാരുളുകയാണ് സർക്കാർ. ജനങ്ങളുടെ ഏതിർപ്പുകളെ മറിക്കാനാണ് എമർജിംഗ് കേരളയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി അവ കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്. മാലിന്യമുകളും എന്ന ജനങ്ങളുടെയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തമുള്ള ഭേദപ്പെട്ട മാലിന്യസംസ്കരണ പരിപാടിയാണ് ഇതുവഴി അടിമറിക്കപ്പെടുന്നത്. മാലിന്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും വലിച്ചുറിയുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യസംബന്ധത്തിൽ അടിസ്ഥാന മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുന്ന പല കൂദാശയിനുകളുമുള്ള മാലിന്യമുക്കതക്കേരളം വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിന് ഉള്ളാൽ നൽകുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. ഫലപ്രദമായി അംഗീകൃത കോണ്ടുപോലും തന്നെയാണ് മാലിന്യപ്രശ്നത്തിന് ഒരു പ്രധാന പരിഹാരം. എന്നാൽ സർക്കാർ നിന്ന് കോടികൾ മുടക്കുന്ന മോഡലിൽ തന്നെയാണ് താൽപ

രും. മാലിന്യമുക്കത കേരളത്തിന് മേൽനോട്ടം വഹിച്ചിരുന്ന ശുചിത്വമിഷ്ഠിൽ അവർ വലിയ അശിച്ചുപണി നടത്തി. മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമില്ലാത്തവരാണ് ഇപ്പോൾ അതിലുള്ള വിദ്യർഖി. തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിലെ മാലിന്യം വിളപ്പിൽശാലയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാതെ വന്നപ്പോൾ കൊച്ചുവേളിയിൽ ദയിൽവേണ്ടുമോ നിർമ്മിക്കുന്നിടത്ത് മാലിന്യം നിരച്ച് പ്രശ്നം പരിഹിക്കാം എന്ന അവരുടെ ആശയം പൊളിഞ്ഞുപോകാനുള്ള കാരണവും അതാണ്.

ബേഹമുഖ്യമായ മോഡൽ എന്നെല്ലാം അവർ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും മാലിന്യം കുത്തിച്ച് വെദ്യുതി ഉത്പാദിപ്പിക്കാനുള്ള പരിപാടിയാണ് അവർ എമർജിംഗ് കേരളയിലുടെ കൊണ്ടുവരുന്നത്. ഫലത്തിൽ അപകടകരമായ ഇൻസിന്റേഷൻ (മാലിന്യം കുത്തിക്കൽ) പരിപാടിയാണ് നടക്കാൻ പോകുന്നത്. നേരുക്കേം കണ്ണെവൻഷനിൽ പ്ലൈവച്ച് ഇന്ത്യ നിയമപ്രകാരം ഇൻസിന്റേഷൻ നടപ്പിലാക്കാൻ പാടില്ല. വിഷവാത

മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ അടിസ്ഥാന ചാറ്റങ്ങൾ
വരുത്തുന്ന പല ക്രായിനുകളുമുള്ള മാലിന്യ
ജീവനക്കേരളം വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിന്
ഉന്നതിൽ നിന്നും ഒന്നായിരുന്നു. ഫലപ്രദമായി
അത് ചുന്നോട് കൊണ്ടുപോവുക തന്നെയാണ്
മാലിന്യപ്രശ്നത്തിന് ഒരു പ്രധാന പരിഹാരം

കങ്ങളുടെ പുറത്തുള്ള ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതിനാൽ പല വിദേശരാജ്യങ്ങളും എഴുതിത്തുള്ളിയ പരിപാടിയാണ് ഇൻസിന്റേഷൻ. മുനിസിപ്പൽ സോളിഡ് വെയ്സ്റ്റ് നിയമത്തിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് കുത്തിക്കാൻ പാടില്ല എന്ന് പ്രത്യേകം പറയുന്നുണ്ട്. ആ നിയമവും കാറ്റിൽ പരത്താനുള്ള നീക്കേമാണ് നടക്കുന്നത്.

മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും വെദ്യുതി എന്ന സംരംഭം ലോകത്താർക്കിൽ വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ പലയിടത്തും പരിക്ഷിച്ചേക്കിലും ശ്രദ്ധിയിലേക്ക് കൊടുക്കാനൊന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. മാത്രമല്ല പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ വിദേശരാജ്യങ്ങളുള്ളതിലും കുറവായതിനാൽ മാലിന്യങ്ങൾ കുത്തിക്കുന്നോളാകുന്ന കലോറിപ്പിൾ (calorific value) വിലും കുറവുണ്ടാകും. ഉള്ളജ്ജാതപാദനത്തിലെ കണക്കുകളിൽ അതും കാരുമായ വ്യത്യാസം വരുത്തും.

മാലിന്യങ്ങൾ തരംതിരിക്കുക, ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ വീടുകളിൽ തന്നെ പലയിടത്തിൽ സംസ്കരണത്തിൽ ഉള്ളാൽ നൽകുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. ഫലപ്രദമായി അംഗീകൃത കോണ്ടുപോലും തന്നെയാണ് എത്രയോപിംഗം വരുപോലെയാകും. പൊതുജനത്തിൽ എച്ച് വരപോലെയാകും.

സംസ്ഥാന പാതകളിലും ചുക്കപ്പുരകൾ

ഹിംഖിം ചേന്നാമ്പിള്ളി
(ദേശീയപാത സംബന്ധം പ്രവർത്തകൾ)

നിലവിൽ സംബന്ധം നടത്തിയായി നടക്കുന്ന ടോൾ വിരുദ്ധ സമരങ്ങളെ കണക്കിലുണ്ട് നടക്കുന്ന കേരള സർക്കാർ എമർജിംഗ് കേരള പരിപാടിയിലും സംസ്ഥാന റോഡുകളിലും ടോൾ പിരിക്കാനുള്ള പദ്ധതികളുമായി മുന്നോട്ടുവരുന്നു. ഏറ്റവും കൂടുതൽ ജനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന സംസ്ഥാന പാതകളിൽ സ്വകാര്യകമ്പനികളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനം നടത്തി ടോൾ പിരിക്കാനുള്ള നികുമാൻ സർക്കാർ നടത്തുന്നത്. പാലിയേക്കരയിൽ നടക്കുന്ന ടോൾ വിരുദ്ധ സമരം ടോളിൽന്നും അസംബന്ധിച്ചു പൊതുസമൂഹത്തിന് മുന്നിൽ തുറന്നുകാടിയതിനാൽ എതിർപ്പുകൾ ദയൻ എമർജിംഗ് കേരളയുടെ മിവിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ ശ്രമിക്കുന്നത്.

ഈ എമർജിംഗ് കേരളയുടെ ഭാഗമായി ഉള്ളർന്നുവന്ന പദ്ധതിയിലൂം ഗവർണ്ണറുടെ നയപ്രവൃത്താപന പ്രസംഗത്തിൽ സംസ്ഥാനപാതകൾ സ്വകാര്യവത്കരിക്കുന്നതാണ് സർക്കാർ നിന്നും നയമന്മന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. അതോടെ കേരള തിരിലെ ശ്രാമികൾ റോഡുകൾ ഒഴികെക്കുന്നുള്ള 80 ശതമാനം റോഡുകൾ സ്വകാര്യകമ്പനികളുടെ കൈവശമാക്കും. നിലവിൽ ടോൾ റോഡിലും കടന്നുപോകുന്ന പരക്കുവാഹന തത്തിന് ഒരു കിലോമീറ്ററിൽ 4 രൂപ 80 പെപന് എന്ന നിരക്കിലാണ് ടോൾ ചാർജ്ജ് കൊടുക്കേണ്ടി വരുന്നത്. സംസ്ഥാനപാതകളിലും ടോൾ വന്നാൽ പരക്കുവാഹന

അംഗീക്ക് അടയ്ക്കേണ്ടിവരുന്ന തുക വിശദം കൂടും. ചരക്ക് കടത്തുകൂലി വർദ്ധിക്കുന്നതോടെ അവധ്യസാധനങ്ങളുടെ വിലയും കേരളത്തിൽ വർദ്ധിക്കും എന്നതാണ് പ്രധാനപ്രസ്താവന. ഡീസല്ലിന് ഒരു രൂപ കൂടിയാൽ സാധനങ്ങളുടെ വിലയിൽ വരുന്ന വ്യത്യാസം നാം നേരിട്ട് അനുഭവിക്കാറുള്ളതാണ്. കേരളം പോലെ പുറമെ നിന്നും വരുന്ന ക്ഷേമവസ്തുക്കളെ ആശയിച്ച് കഴിയുന്ന സംസ്ഥാനത്തിന് ഈ വിലവർദ്ധന തിരിച്ചറിയാകും.

15 വർഷത്തേക്കുള്ള അധികാർണ്ണം റോഡ് നികുതി, ഇന്ധന സെസ്റ്റ് എന്നിവയെല്ലാം ഒരു വാഹന ഉടമ അടച്ചിട്ടും എന്നിന്ന് സർക്കാർ സ്വകാര്യ നികേഷപക്കരെ റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനായി കൊണ്ടുവരുന്നു എന്ന മൂലികമായി ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം പറയാൻ സർക്കാറിന് ഇതേവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ടോൾ പിരിവിന് പിനിലെ സാമ്പത്തിക ക്രമക്രൈകളും അംഗീക്കുത്തിയതയും പാലിയേക്കര ടോൾ വിരുദ്ധ സമരം ഇതിനകം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിനൊന്നും സർക്കാറിന് മറുപടി പറയാനില്ല.

ദേശീയപാതയുടെ നബീകരണത്തിന്നും ഭാഗമായി കൂടി യോഴിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരുടെ പ്രസ്താവങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ഇന്ത്യയും കഴിയാത്ത സർക്കാർ സംസ്ഥാന പാതകൾ വിപുലീകരിക്കാനെന്നും ആശങ്കയുണ്ടുണ്ട്. വീണ്ടും കൂടുതലും ദയവും അനങ്ങൾക്കുണ്ട്.

പരിസ്ഥിതി പരിഗണിക്കുന്ന നികേഷപം വരട്ട്

അഡ്യ. വി. ഹരീഷ്
(പരിസ്ഥിതി-നിയമ ആക്ട്‌വിറ്റി, മാധ്യമപ്രവർത്തകൾ)

മുലയന ശക്തികൾക്ക് പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ യമേഷ്ടം എഴുതിക്കൊടുക്കാനുള്ള മേളയിൽ സർക്കാർ ഇടക്കിലെ നായി നിൽക്കുന്ന എന്ന പരിപാടിക്ക് തുടക്കമെട്ടിട്ട് കഴിഞ്ഞ യൂ.ഡി.എഫ് സർക്കാറിന്റെ കാലത്ത് നടന്ന ഫ്രേഡീസ്റ്റ് മീറ്റിംഗിൽ ലൂപ്പുടിയായിരുന്നു. പരാജയപ്പെട്ട ജീം പിന്നിട്ട് നടത്തിയവർക്ക് തന്നെ ഒരു തലവേദനയായി മാറി. ജീമിന്റെ കൂപ്പുകൂട്ടി പ്രൊഫഷണലായ രൂപമാണ് ഇപ്പോൾ എമർജിംഗ് കേരളയായി ആശോശപ്പെട്ടാണ് പോകുന്നത്. പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ ചുപ്പണം ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യവസായനയമാണ് നമ്മകൾ നിലവിലുള്ളത്.

പരിസ്ഥിതി വിഷയങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്നത് ഒരു തകസ്സുമായാണ് വ്യവസായ നയം കണക്കിലാക്കുന്നത്. അതുരം തടസ്സങ്ങൾക്കുള്ള മരിയാണ് എമർജിംഗ് കേരള മീറ്റിംഗിൽ നികേഷപക സംഗമം തീർച്ചയായും സീക്രിക്രിപ്പേടുവേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ ആത്, കേരളത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിയെ തർക്കാത്ത എന്നെല്ലാം സംരംഭങ്ങളാണ് നമുക്ക് അനുയോജ്യം എന്ന് ആശോശപ്പെട്ട് നികേഷപങ്ങൾ ക്ഷണിക്കുന്ന വിധത്തിലാണ് നടപ്പിലാക്കപ്പെടുവാതെ. തീർച്ചയായും എമർജിംഗ് കേരള ആരിത്തിലെല്ലാം നടത്തപ്പെടുന്നത്. തീർച്ചയായും എമർജിംഗ് കേരള ആരിത്തിലെല്ലാം പൊതുവിഭവങ്ങൾ പരമാവധി കൊള്ളുന്നതിലൂം പ്രാദേശിക ജനതയ്ക്കും ജീവിതം ദുര്ഘട്ടമാ

കുന്നതും അവർക്ക് മാനുമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ നൽകാത്തതുമായ നികേഷപങ്ങളെളുക്കുംപ്പാണ് എമർജിംഗ് കേരള ആശോശപക്കുന്നത് എന്ന് പദ്ധതി രൂപരേഖകളിൽ നിന്നും വ്യക്തമാണ്. നൂറ് കണക്കിന് വർഷങ്ങളും ജനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഭൂമിയും വിഭവങ്ങളും പിൻവാതിലിലുണ്ട് പതിച്ച നൽകുന്ന സർക്കാർ പരിപാടി ആറിയുള്ള വിമാനത്താവളം തിരിക്കുന്ന കാര്യത്തിലുണ്ട് നമ്മൾ കണ്ണടക്കാം. നിർത്തുന്നങ്ങൾ വർഷങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്ന തദ്ദേശീയരോട് ആശോശപക്കുക പോലും ചെയ്യാതെയാണ് ആറിയുള്ളയിൽ അവ നികത്തിന്നും അതിനും നികേഷപങ്ങളാണ് വരുന്നതെന്ന് കിൽ എമർജിംഗ് കേരളക്കാണ്ട് പ്രയോജനമായ ഉത്തരം നൽകാൻ പിൽക്കാലത്ത് കൂടുതൽ പ്രധാനമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമവും (തോട്ടലൂഡിക്കർക്ക് അനുവദിച്ച ഇളപ്പ്), നീർത്തുന്ന സംരക്ഷണ നയമവും എന്തിന് ഭേദഗതി ചെയ്തു എന്നതിന് വ്യവക്തമായ ഉത്തരം നൽകാൻ കഴിയാതെ ക്ഷണിക്കപ്പെടുകയാണ് ഇപ്പോൾ സർക്കാർ. മുൻ വ്യവസായ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി ടി. ബാലകൃഷ്ണൻറെ നയമാണ് സർക്കാറിന്റെ വ്യവസായ നയം. കഴിഞ്ഞ സർക്കാറിന്റെ കാലത്ത് അദ്ദേഹം തുടങ്ങിവച്ച പരിപാടികളാണ് എമർജിംഗ് കേരളയിലും സഹായകാണ്ട് പോകുന്നത്.

കരിമണൽ വന്നും അനുവദിക്കില്ല

പാർത്ഥസാരഥി വർജ്ജ

(കരിമണൽ വന്നും വിരുദ്ധ സമരപ്രവർത്തകൾ)

ജനങ്ങൾ സമരം ചെയ്ത് പരാജയപ്പെട്ടതിൽ കരിമണൽ വന്നും പച്ചത്തിൽ ആലപ്പുഴയുടെ തീരത്തേക്ക് വീണ്ടും കൊണ്ടു വരാൻ എമർജിംഗ് കേരളത്തിൽ നീക്കം നടത്തുകയാണ്. സർക്കാർ പരായുന്ന വികസനം ആരാധ്യാശ്രം ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത് എന്ന് മുതിൽ നിന്നും വ്യക്തമാണ്. കേരളത്തിൽ തന്നെ ഏറ്റവും ദർശനരാജ ജനവിഭാഗങ്ങൾ തിങ്ങിപ്പുർക്കുന്ന സ്ഥലമാണ് ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ കടലോര പ്രദേശം. അവർക്ക് അടിസ്ഥാനം ജീവിതസൂക്ഷ്മങ്ങൾ പോലും ഇന്നും ലക്ഷ്യം നില്ക്കുന്ന നില്ല. അവരുടെ ജീവിതനിലവാരം ഉയരുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു വികസനമല്ല എമർജിംഗ് കേരള പരിപാടി ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത് എന്നതിന്റെ വ്യക്തമായ ഉദാഹരണമാണ് വീണ്ടും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കരിമണൽ വന്നും പച്ചത്തിൽ ആരിട്ടും മാറ്റാൻ വ്യക്തമായ പദ്ധകളില്ലാത്ത സർക്കാർ കടത്തിരിത്ത് നിന്നും ഒരു കേരളത്തിൽ മന്ത്രിക്കാർന്നും കൊരണ്ണ കൂത്ത് ജനങ്ങളുടെ ജീവിതം കൂടുതൽ ദുഷ്കരമാക്കാനാണ് ഒരു ആദ്ദേഹിക്കന്ത്. നഷ്ടമല്ലാതെ നേടമൊന്നും വന്നുത്തില്ലെങ്കിൽ തന്മൂലിക്കുണ്ടാകുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെയാണ് ഒരിക്കൽ ശക്തമായ സമരത്തിലും ഇവ പച്ചത്തിൽ അവർ എതിർത്തത്.

വന്നും സമരം പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ അതിലേറെ വലുതാണ്. സ്വാലിവകമായി കടൽ കയറിക്കാണ്ടിരിക്കുകയും മന്ത്രിക്കുപോവുകയും ചെയ്യുന്ന തീരമാണ് ആലപ്പുഴയുടെ. അതെന്നും ദുർബലമായ ഒരു പ്രദേശത്ത് 20 വർഷത്തേക്ക് മന്ത്രിക്കുപോവുകയും അനുമതിയാണ് സർക്കാർ 2003ൽ കേരള ദയൻ എമർജിംഗ് ആര്ജ്ജ് മിനിൽസ് ലിമിറ്റഡ് കമ്പനിക്ക് നൽകിയിരുന്നത്. പാരിസ്ഥിതിക

ആശാതെ പാനങ്ങളുണ്ടായ നടത്താതെ അനുമതി നൽകിയതിനെല്ലാം വ്യാപകമായ എതിർപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ തീരങ്ങൾ സ്വാലിവകമായുണ്ടാകുന്ന കടൽക്കയറ്റിൽ പ്രതിഭാസം കാരണം തന്നെ നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്. അതെന്നും പ്രശ്നങ്ങൾ വ്യാപകമായി നിലനിൽക്കുന്ന കായാകുളം കായലിനും അവബിക്കുന്ന മിഠായിൽ ഒരു നാടപോലെ കിടക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ദുർബലപ്രദേശങ്ങളായ തൃക്കുന്നപ്പുഴ, ആറാട്ടുപുഴ പഞ്ചായത്തുകളിലെ കരിമണൽ പച്ചത്തിൽ പച്ചത്തിൽ വരാനുഭേദിക്കുന്നത്. ജനജീവിതം ദുഷ്കരമാക്കുന്ന ഇവ വന്നും തദ്ദേശവാസികൾ അനുഭവിക്കില്ല എന്നത് ഉറപ്പാണ്. പാരിസ്ഥിതിക അനുമതി കിടക്കുന്ന പ്രയാസമാണ്. അതിനെയെല്ലാം അടുമരിക്കാനാണ് സർക്കാർ വലിയ നിക്ഷേപക സംഗമത്തിന്റെ ഭാഗമായി പച്ചതി വീണ്ടും കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിക്കുന്നത്.

കരിമണൽ കയറ്റുമതി ചെയ്ത് ലാഭമുണ്ടാക്കാൻ പോകുന്നത് കമ്പനികൾ മാത്രമാണ്. സർക്കാറിന് ഭീമമായ നഷ്ടം തന്നെയാണ് പച്ചതി വരുത്തിവയ്ക്കാൻ പോകുന്നത്. ജനസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ വളരെക്കുറയിൽ പ്രദേശത്താണ് വന്നും നടത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. 30,000 കുടുംബങ്ങളാണ് ഇവ പഞ്ചായത്തുകളിലുള്ളത്. ഇവരുടെ പുനരധിവാസത്തിന് തന്നെ ഒരു വലിയ തുക സർക്കാറിന് ചിലവാക്കേണ്ടിവരും.

നൗരലക്ഷ്യത്തോളം ജനങ്ങൾ പാക്കട്ടതെ സമരപരിപാടികളിലും പച്ചതിയെ കെടുക്കെട്ടിച്ച് നാടാണിൽ എന്ന് സർക്കാർ ഓർക്കുന്നത് നല്കാം. ജനലക്ഷ്യങ്ങളുടെ എതിർപ്പിനെ അവശിഷ്ടിച്ച് മുന്നോട്ട് പോകാനുള്ള നീക്കം സർക്കാറിന് ശുശ്രാം ചെയ്യാം ചെയ്യില്ല.

സമരം ചെയ്തവർ അവശിഷ്ടപ്പെടുന്നു

എൻ. സുഖേമണ്ണൻ

(സാമുദായികപ്രവർത്തകൾ)

ശൈലിൽ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് കൊച്ചി-മംഗലാപുരം-ബാംഗ്രൂർ പ്രകൃതി വാതക പെപ്പർലെൻ പച്ചതിയുടെ സുരക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യാപകമായ സമരങ്ങൾ കേരളത്തിലെ സാംഗ്രാം നടക്കുന്നുണ്ടെല്ലോ. കൊച്ചി-മംഗലാപുരം-ബാംഗ്രൂർ പ്രകൃതി വാതക പെപ്പർലെൻമുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിച്ച് ചീമേനിയിൽ ഒരു പ്രകൃതിവാതക വൈദ്യുതി പച്ചതി (1200 മെറ്റർ വരെ) തുടങ്ങാനാണ് സർക്കാർ ഇല്ലോർ എമർജിംഗ് കേരള പരിപാടിയിലും ആലോചിക്കുന്നത്. ശൈലിൽ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് പ്രകൃതിവാതക പെപ്പർലെൻ പച്ചതി പോലും സുതാരായമല്ലാതിരിക്കുകയും ജനങ്ങൾ പെപ്പർലെൻ കടന്നു പോകുന്ന പല സ്ഥലങ്ങളിലും സമരവുമായി രംഗത്ത് വരികയും ചെയ്ത് സാഹചര്യമുണ്ടായിട്ടും അതെന്നും പ്രശ്നങ്ങൾ ഇല്ലാം പരിഗണിക്കാതെ മാറ്റാരു വലിയ പ്രകൃതിവാതക വൈദ്യുതി നിലയം പണിയാനാണ് സർക്കാർ ഒരു ആദ്ദേഹിക്കന്ത്. വാതകചോർച്ച മൂലമുണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങൾക്കാണ് വലിയ സാഹചര്യങ്ങളുണ്ടാവാൻ സാധ്യതയുള്ളതു പച്ചതിയാണിതെന്ന് ശൈലിൽ തന്നെ സമരത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ആ ആരക്കെ പരിഹരി

കാൻ സർക്കാറിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ചീമേനിയിൽ വരാനിരുന്ന കൽക്കരി താപനിലയത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ തരിച്ചിരിക്കുന്ന സമരം ചെയ്ത് ആ പച്ചതിയെ അവിടെ നിന്നും ഒഴിവാക്കിയിട്ട് അധികാനഭാഗങ്ങളായിട്ടില്ല. അപേക്ഷാജീവിക്കാർ അതേ സ്ഥലത്ത് പുതിയ പച്ചതിയെ സർക്കാർ വീണ്ടും വരുന്നത്. പാരിസ്ഥിതിക ദുഷ്കരമായ കുടുംബം നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നത് ഒരു പ്രദേശമാണ്. (ഗാധിലീൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം എക്കോജീക്കറ്റി സെസംബിന്റെ 1 തു ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രദേശമാണ് ചീമേനി). പച്ചതി വരുന്നതോടെ നീർച്ചാലുകളിലും മല്ലാതാവുകയും പ്രദേശത്ത് കുടുംബം കുടുംബം അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യും. പച്ചതിക്ക് ആവശ്യമായ വെള്ളം സമീപത്തുള്ളതു കാരുജേഡ പുഴയിൽ നിന്നും മാണി എടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ആ ജലസേബനസ്ഥാപനം അതോടെ ജനങ്ങൾക്ക് അനുമതി ആരോഗ്യം ആലോചനയായും അവരുടെ പരിഹരി

എമർജിംഗ് കേരളയിൽ എന്തലാം?

இறுமிர்ஜிஙர் கேரளத்தில் 175 ஓலும் பவுதிக்கலூன் ஸா ஸ்டாங் முனோட்டு வெய்க்கூடின்ற். மொளோ ரெயின், கொ சீதிலெ பெட்டெக்கெமிக்கல் மேவெலி, கொசீ, பாலக்கார் டாக்ஷன்ட் ஹஸ்வெஸ்ட்மென்ற் அந்த மாநாபாக்சின் ஸோஸ், கோட்டயத்தை எழு.எழு.எழு.டி, அதிவேஶ ரெ யித் பாத, ஸிரீபூதின், கொசீ ஹபக்டோஸிக் ஹவ், கெர்வானியா ஸ்போன்சு ப்ரோஜக்ட், கொசீ ஓங்குவேநி யா, லெப்ம் ஸயன்ஸ் பார்க்க, சிரமேநி வெவ்வேத பல தி தூகண்டிய மெஹா பவுதிக்கல் கேரள வுவஸாய விக் ஸந கோர்ப்புரேஷன் முனோட்டு பாக்டீரியான். ஹஸ்கெத் கிள் மெயூமானி பேர்ம் அதைத்தொட்டு செய்திடுத்த திருத் தொட்டி வேஷாட்டு கீஸ், மலப்புரு பாளக்கார் விலேஜில் 183 ஏக்கரில் விகஸிப்பிக்கூடா எஜூ ஹெத்தெ ஸிரியி லெ ஹோட்டல், பார் லெஸ்யிங், ஹோட் எய்ர் வல்லஸ், ட்ரக்கிள், ஸெஸ்டீன் தூகண்டியவயுடுட ப்ரோதொபான்னிடி நூத்து ஸா-பாகிக் வினோட் கேட்டு, பீருமேட்டிலெ மிள்ல் ஸ்பா, ஆலப்புடு அதூகூட்டியிலெ அளக் வாட்டு அ கேரியா, என்னியாவதியில் வெங்காளிக்கல் ஸார்வ

ஞா ஹோமாஸ் லோய்ஜஸ், யர்மட்டினத் தெரைன் லஷர் எஃ லாஸ்ட், வேபிகுகூஜித் ஸ்பெஸ் ரிஸோார்ட் ஏற்றிவியா ள் பியான் டூரிஸு பலுதிகள். மலபூரித்த ரிட்ரிச்ட் எஃஜூபைத்த நிர்திலை விவிய பலுதிகளாள் அ ரோட்டுமேவலதில். அதைவே மறுங் நிர்மாணம், கு ஜிவெதூ நிர்மாணம் தூகண்திய 33 பலுதிகளாள் செரு கிடக் டூத்தரம் வழங்கல் மேவலதில் அவதிலிப்பிக்கிரைப் பூந்த. டக்கோ பார்க்கிளி முனா வடக்கிக்கிராமம், கோட்டீகோட், கல்லூரி, காஸர்கோட் செஸ்வர் பார்க்குக் குடும் விக்கிராமம் தூகண்தியாள் எஃ.டி. மேவலதிலை பியான் பலுதிகள். கெத்தபாளிக்கே ஸோங்கு ஸிக் நிர்மாண பலுதி, மலைன் மூச் பார்க்க தூகண்தியாள் கேஷ்ய ஸங்கரம் மேவலதில். பூவாரிலை கபுத் அடு குப்பிஸு கேட்டவும் எமரஜிங் கேற்றியில் உறிபூட்டுத்தி திகுங்க். சேர்த்தலதிலை எஃ.பி.ஜி வோக்லிஸ் ஸுான் ர், நகரமைக்குமிலை மாலிகு ஸங்கரம் பலுதிகள், விக்டி ரோட்டுவிக்கிராமம் பலுதிகள் எற்றிணையென நிழு டு எமரஜிங் கேரத.

നിയമങ്ങൾ കർശനമായി നടപ്പാക്കുണ്ട്.

കെ. വേണു
(സ്വത്വരഹ ശിൽകൾ)

ତରେଶ୍ୱରସୁଯାଙ୍କରଣ ସମାପନଙ୍କୁରୁଦ୍ଧ ପକ୍ଷାତ୍ମିତର
ମୁହଁ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକୃତ ମାତ୍ରକଳେ ଏମରଜିଂଗ କେରାଟ ପରି
ପାଠ ତକରାଲିଲାକୁଥାଂ ଏଣ୍ଟା ପାଇୟାନତିନୋକ୍ ଏଣିକିଳ
ହୋଜିଲ୍ଲେ କାଣାଙ୍କ, ଖିଳାଯିଟଙ୍କାଲିଲ୍ଲୁଙ୍ ଜଗନ୍ନାଥାପରମାଯ
ପଶୁତିକରକ କୁଟ୍ ନିରକ୍ଷିତ ମାପିଯତାଯି ତରେଶ୍ୱରସୁଯା
ରେଣୁ ସମାପନଙ୍କୁ ମାରିଯିରିକବୁଣ୍ୟ ମଲଯାର୍ଦ୍ଦୁରିତ କରି
କରି କାରିକେତିର ନକବୁଣ୍ ସମରତିର ପକ୍ଷକୁଟକାଳେ
ତିଯାପ୍ରେସର ପଞ୍ଚାୟତନିଲେ ମୁଖ୍ୟବର୍ତ୍ତ ଅଂଶଙ୍କୁରୁଦ୍ଧ ଆନ
ଯିକୃତ କରିକରି କୁରିକରି ଉତ୍ତାଶ ଚେତ୍ଯାନତାଯାଙ୍କ
କାଣାଙ୍କ କରିବିଲାକ୍. ହୁତ ରୂପ୍ଲେଟ ଅନ୍ତର୍ବରମଣ୍ଡି. ତୁମ୍ଭୁର
ଜୀଲ୍ଲୟାରେ କଣାଳିର୍ଭେଦିଯିତ ଆନ୍ତର୍ଯ୍ୟକୁତମାଯି କୁଟ୍
ବେଳୁମୁହଁରୁନାବରକ କୁଟ୍ଟାନୀରିକବୁଣ୍ଟ ପଞ୍ଚାୟତନାଙ୍କ. ହୁବି
ଚାନ୍ଦ୍ରିଲ୍ଲାଙ୍କାଳୀ ଜଗଙ୍କୁ ଏତିରକବୁଣ୍ଟ ମାପିଯତେଯୁଂ
ପଞ୍ଚାୟତନିନେଇୟମାଙ୍କ. ଆନ୍ତର୍ଯ୍ୟକୁଟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନଙ୍କୁ କରି
ଲେଲାନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନନ୍ଦକୁଟନିକୁତ୍ତ ରୁ ଏହିରିନିତାଯି ତରେ
ଶଶ୍ୟାଙ୍କରେଣୁ ସମାପନଙ୍କୁ ମାରିଯିରିକବୁଣ୍ୟ. ଅନତରମେରୁ
ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ନିଲାଗିରିକବୁଣ୍ଟ ତରେଶ୍ୱରସୁଯାଙ୍କ ସମାପ
ନଙ୍କୁରୁଦ୍ଧ ପକାଳିତମହୁତ୍ ଵିକସନମାଙ୍କ ଲାଲିତ, କେନ୍ଦ୍ରୀ
କୃତ ଵିକସନଂ ମୋଶମାଙ୍କ ଏଣ୍ଟା କଲ୍ପିତଚ୍ଛ ପରିଯାଙ୍କ କଣ୍ଠ
ଯିଲ୍ଲ. ଶ୍ରାମସଙ୍କଳକର ପୋଲ୍ଲୁ କୁଟାଙ୍କ ତର୍ଫାରାକାରି ପଞ୍ଚା
ଯତନୁକରିକ ଏହିତ ଜଗପକ୍ଷାତ୍ମିତମାଙ୍କ ଉଠିପୁଣ୍ଯରୁତାଙ୍କ
କଣ୍ଠିତୁଳନାଟ? ସମକାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କରିଲ୍ଲାର ମାତ୍ରମେ ଵିକସନ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନଙ୍କୁ ସାଧ୍ୟମାକୁ ଏଣନତାଙ୍କ ସମକାଲୀକ
ଯାମାରିଥିବୁଂ. ପେତୁମେଲା ସଂରଙ୍ଗଙ୍କୁ ମାତ୍ରମାଙ୍କ ମେଚ୍ଛି,
ସମକାର୍ଯ୍ୟମେଲା ମୋଶମାଙ୍କ ଏଣ୍ଟା ପାଇୟାନିକ ଏହିତ
ପରିତ୍ର ପଶୁତାଲମାଙ୍କୁତ୍ତ. ଜଗନ୍ନାଥାପକରିବ୍ୟା ଆଯିକାର
କେନ୍ଦ୍ରୀକୃତ ତବୁମାଯିରୁଣ୍ୟ ଲୋକତୁମାନାଯିରୁଣ୍ ଏହିଲ୍ଲା
ପୋତୁମେଲା ସଂରଙ୍ଗଙ୍କୁରୁମନ୍ ପରିତ୍ର ତର୍ଜିତ୍ୟିତର
ଙ୍କ. ଏକଙ୍କପ୍ରକାଶ ହେବେ ଯାମାରିଥିବୁମାକାରେ ପୋତୁ

வலிய நஷ்டமாயி ஏன் விஶவிக்குடை ஆதார் தொகை அடுத்துக் கூட அபரூபத்துமான் மழுகெட ரோயூக்கள். நில விலை ரோய் விக்கிஸிபிசிறுதூக்காண்ட் மாட்டு பிரச்சன பறி ஹரிக்கார் கடினிலீ. வருங் வர்ஷங்களில் அத் தமிழகத் தெரு வேறாய்வுமாகும். ஏக்ஸ்பிள்ஸ் வெறுவே போலெய்யுதை பலுதிக்கள் ஏமரஜின் கேரளத்தில் வருஞ்சுள்ளெக்கிடல் அதிகென ஸுாரதம் செய்யுக்கான் வேண்டுத்.

നെൽവയലുകളും തണ്ണീരിൽത്തടങ്ങളും നികത്തപ്പെടുന്ന
രിതിയിലാൻ പല പദ്ധതികളുടെയും രൂപരേഖ എന്നതിനാൽ
അവ തടയപ്പെടണം എന്ന് പറയാൻ പാടില്ല സമൃദ്ധത്തിന്റെ
പൊതുവായ പ്രയോജനത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾക്കായി നീർത്ത
ങങ്ങൾ നികത്തണമെങ്കിൽ അതിന് അനുമതി നൽകുകതന്ന
വേണം. കാരണം, വെറും സ്വകാര്യതാപര്യങ്ങൾക്കായി നിക
ത്തപ്പെട്ട നീർത്തങ്ങളുടെ കണക്കിനെ അപേക്ഷിച്ച്
എത്രയോ കുറവാണ് പൊതു ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നികത്ത
പ്പെടുന്നത്. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിക്കാൻ നിലവിലുള്ള പാരി
സ്ഥിതിക നിയമങ്ങൾ പര്യാപ്തമാണ്. വികസന പദ്ധതികൾ
നടപ്പിലാക്കപ്പെടുന്നേണ്ടി ആ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കപ്പെട്ടു
നുണ്ടോ എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിയാൽ തന്നെ പരിസ്ഥിതി സംര
ക്ഷിക്കാൻ കഴിയും. അതിനുള്ള ശ്രമമാണുണ്ടാകേണ്ടത്.